

ЗАГОРОДНІЙ Анатолій Глібович (29. 01. 1951, с. Велика Багачка, нині смт Полтав. обл.) — фізик, організатор науки. Доктор фізико-математичних наук (1990), професор (1998), академік НАНУ (2006). Заслужений діяч науки і техніки України (2021). Премія ім. К. Синельникова АН УРСР (1991). Державна премія України в галузі науки і техніки (2005). Повний кавалер ордена «За заслуги» (2008, 2016, 2021). Закінчив Харківський університет (1972). Відтоді працює в Інституті теоретичної фізики НАНУ (Київ): 1980–88 — учений секретар, 1989–2002 — заступник директора з наукової роботи, 1996–2016 — завідувач відділу теорії та моделювання плазмових процесів, від 2002 — директор. Водночас 2009–12 — головний учений секретар, 2012–20 — віцепрезидент, від 2020 — президент НАНУ. За сумісництвом був професором кафедри фізико-математичних наук Національного університету «Києво-Могилянська академія» (1992–2005) та кафедри квантової теорії поля фізичного факультету Київського університету (від 1996). Головний редактор «Українського фізичного журналу» (від 2011).

Наукові дослідження: теорія електромагнітних флуктуацій у плазмі та плазмово-молекулярних системах; кінетична теорія турбулентних та запорошених плазм. Розробив статистичну теорію просторово-обмежених плазмово-молекулярних систем; послідовну кінетичну теорію запорошеної плазми і

сформулював строгі мікроскопічні рівняння й ланцюжок рівнянь Боголюбова для такої плазми; розвинув теорію гальмівного випромінювання у плазмово-молекулярних системах, яка послідовно враховує усі можливі процеси розсіювання за участі заряджених частинок та молекул; узагальнив теорію флуктуацій у стійкій стаціонарній плазмі на випадок турбулентної плазми з дифузійно-дрейфовими рухами рідинного типу; запропонував модель немарківної дифузії частинок у турбулентній плазмі, що дає змогу описувати насичення плазмових нестійкостей у граничних випадках слабкої та сильної турбулентностей.

Основні праці

Статистическая теория плазменно-молекулярных систем. Москва, 1990; Statistical theory of turbulent transport (non-Markovian effects) // *Physics of Plasmas*. 1999. Vol. 6, № 6; Stationary velocity and charge distribution of grains in dusty plasmas // *Phys. Rev. Lett.* 2000. Vol. 84; Statistical theory of dusty plasmas: Microscopic description and numerical simulations // *Physics of Plasmas*. 2001. Vol. 8, № 5; Screening of dust grains in a weakly ionized gas: Effects of charging by plasma currents // *Phys. Rev. E*. 2003. Vol. 67; Shielding of moving particle in a nonequilibrium plasma // *JETP Letters*. 2008. Vol. 88; On certain properties of nonlinear oscillator with coordinate-dependent mass // *Physics Letters A*. 2017. Vol. 381, Iss. 39; A future for Ukrainian science // *Science*. 2022. Vol. 376, № 6599 (усі – співавт.).

Рекомендована література

1. 50-річчя члена-кореспондента НАН України А. Г. Загороднього // *Вісник НАНУ*. 2001. № 1;
2. 60-річчя академіка НАН України А. Г. Загороднього // *Вісник НАНУ*. 2011. № 1;
3. Національна академія наук України. Персональний склад. 1918—2018 (7-е вид., доповн. й виправл.). К., 2018;
4. Академік Анатолій Глібович Загородній: матеріали до біобібліографії: до 70-річчя від дня народж. / Упоряд. Л. Дубровіна та ін. К., 2021.

В. І. Засенко

Бібліографічний опис:

Загородній Анатолій Глібович / В. І. Засенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-15180>. - Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).